

5
AZ
ANGYALI
ÜDVÖZLETRŐL

AHITATOS ELMÉLKEDÉS,

ÉS

A' SZENTEK TISZTELETÉRŐL

AZ EMBER, ÉS KRISTUS KÖZÖTT VALÓ
BESZÉLGETÉS,

mellyet

MERLO HORTIUS JAKAB

deák nyelven ki adott régi könyvéből szedett ki,

és

magyarra fordított

A' SZOMBATHELYI KÁPTOLANNAK

Egyik Tagja.

SZOMBATHELYEN,

Nyomtatta SIESS ANTAL JÓSEF 1792.

ÉRTELMES, ÉS HASZNOS ELMÉLKEDÉS

A Z

ANGYALI ÜDVÖZLETRŐL.

Az Angyali üdvözlét nem emberi gondolatbul szedetett össze, hanem azt maga az Isten mennyei követ által küldötte le az égből a' Szent Szűzhez.

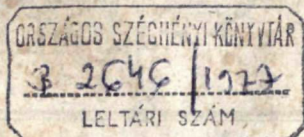
Ha az Isten Fő Angyalára Gábielre bízott követséggel, 's-köszöntéssel bötsülte Máriát, ugyan nem méltó é, hogy mi Keresztények azon köszöntéssel tisztellyük ötet? Indithat, 's-ösztünözhet minket Mária tiszteletére az Angyali Üdvözlétnek

A 2

fon-

(R
2)

820.390

fontos vizsgálása, mely rövid szókból áll, de tellyes mélységes titokkal.

Vallyon mi lehet a' Keresztény Emberek elméjében méltóbb, 's-drágább gondolkodás, mint maga változágának gyakrabban emlékezte? Leg elsőbb, 's-leg főbb titka pedig változágunknak az Isten Fia emberré létele, 's-meg testesülése, melyet Angyali ízenet által kívánt az Isteni böltsesség el rendelni. Illendő tehát, és Isten előtt is kedves áhétatosság azon Szent Szókat elménkel, 's-nyelvünkel többször ujjíttani, melyekkel az Angyal Máriát köszöntötte, és néki azt a' hosszú időkig sürü fohászkodások között vártatott titkot, ugymint az ördög rab-

ságá-

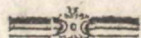

ságába esett emberi Nemzet szabadulástnak tudálatos modgyát ki jelentette.

Nem csak illendő, és Isten előtt kedves, hanem nagy lelki hasznunkra is szolgál az Angyali Üdvözlétnek el mondása; mert valahányszor avval Máriát köszöntjük, mind annyszor emlékeztetjük ötet arra a' meg foghatatlan, 's-meg magyarázhatatlan Isteni munkára, mely a' mi változágunkért az ő tisztaságos méhiben végbe vitetett. És így ez az örvendetes emlékezet indította Máriát Sz. Fia előtt érettünk való foganatos könyörgésre, hogy annak emberré létele, 's-meg testesülése a' mi Lelkünkben gyümöltfözzön.

A 3

Örven-

Örvendez tudniillik a' könyörületes,
és irgalmas Anya, ha a' hozzá folya-
modó bűnösök számára meg nyerheti azt,
a' miért ő Isteni Anyaságra valóztatott,
és a' miért az Isten Fia az ő méhben
emberré lett, ugymint a' mi üdvösségün-
ket, 's-örök boldogságunkat, mellyben
hogy részefülheffünk, buzgó könyörgésün-
kel valófszunk Nagy Afzszonyunkat Má-
riát Pártfogónká Szószollónká Szent Fia
előtt, és az Angyali üdvözlettel köszön-
tjük, tisztellyük ötet naponként, és hiva-
juk segítségül mondván:

Üd-

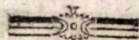

Üdvözlég Mária.

Üdvözlég, és örvendezz oh leg bol-
dogabb, leg tisztább, és leg érde-
mesebb Szüz Mária! Üdvözlég oh tün-
dőklő tengeri Tiflag, ki világosflabban ra-
gyogsz az égi tfillagoknál e' földi setét-
ségnek el szellestzésére. Üdvözlég, ki
olly tisztelségessen köszöntettel az égből
hozzád küldetett Angyaltul, és a' te Ro-
konyodtul Örsébettül, s-most is köszönte-
tel szeretetednek tüzivel langadozó ke-
refztény Hivektől. Ime azokkal együtt
én is ditsérlek, köszöntlek Téged, és ör-
vendek néked, oh szentséges Szüz! és Te
benned magasztalom az Atya Istent, ki

A 4

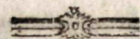
ma-

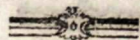
maga egyetlen egy Fiát Te Fiaddá is, és mindnyájunknak Atyánk fiává tette. Ditsérem, és imádom Te benned a' Fiu Istent, ki Téged maga Annyává változtott, hogy Te áltolad nekünk Üdvözétönk lenne. Ditsérem, és imádom Te benned a' Sz. Leleket, kinek meg magyarázhatatlan ereje által a' mi meg Váltónkat tisztaságos mihedbe fogadtad.

Malasztal tellyes.

Adámnak maradéki Fijai, Leányi Isteni harag, és átok alá vettettek: Te egyedül malasztot találtál az Istennél; sőt tellyes vagy malasztal, minden véteknek motská-
tul meg menekedtél, és a' leg főbb meny-
yei kegyelmeknek ajándékival fel éke-
sítettél. Nem tsuda ha malasztal tellyes
vagy, mivel az Istenségnek tellyesége
emberi testben öltözvén Te benned lakó
helyet változtott, és a' malasztoknak, üd-
völ-

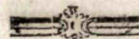
völtségnek eleven, s -ki apadhatatlan kut
forrása magát te beléd önteni méltozta-
tott a' végre, hogy azon malasztok te
áltolad mint változtott, és Isteni böltses-
séggel kézszítettett tsatornán mi reánk is
follyanak. Más Szenteknek fokkal kifőbb
mértékkel adatott a' kegyelem, Te oh
Mária! egézf tellyeséget nyerted a' ke-
gyelemnek, és malasztnak. Olvassuk ugyan
némely Igazakról, hogy tellyesek voltak
Isteni malasztal: de Te oh Szent Szüz!
igen különöffen, és fölségefebb móddal
tellyes vagy; mert nem de nem a' hol
nagyobb, és kifőbb edények töltetnek meg
olajjal, mind tellyeseknek lenni mondat-
nak, mindazonáltal a' térefőbb üreségű
edényben bővebben találattik az olaj? Te
benned pedig oh Mária! olly nagy vala a'
térefség, hogy az Istent, kit az egézf vi-
lág meg nem foghat, mihedbe fogadtad,
és Isten Fija Annyává, Egek Királyné-

jává, Angyalok Afzfzonyává, Emberek
közben Járójává, és Szófzollójává lettél.

Nem más okbul pedig töltettek beléd
illy meg mérhetetlen mértékkel a' men-
nyei malasztok, oh Szent Szüz! hanem
hogy azoknak drága illyattya mi reánk is
terjedgyen, és tellyes voltával, s-fogy-
hatatlanságával lelki, és testi szükségünk-
ben segittefsünk. Könyörülj azért rajtunk
irgalmas Anya! és a' malasztoknak mellyel
tellyes vagy, ki apadhatatlan forrásából
érdemid által a' mi szároz szivünknek áz-
tatására, és lelki szomjuságunk enyhítésé-
re sürü tsöppei harmatozzanak, és ugyan
abbul mint valami mennyei ajándékoknak
ki üresülhetetlen Tárházából a' bünösök
botsánótot, a' betegek gyógyulást, a' szo-
moruak vigasztalást, a' foglyok szabadulást,
az igaz hitnek ágozatiban tévelgők az üd-
völségnek egyenes ösvényére vezérlést,
és fzerentsés vízfza térést nyerjenek.

Ur

Ur vagyon te veled.

Oh mely fzerentsés, és gazdag biro-
dalmu az, kivel az Isten van; mert sem-
mi szükség nem lehet ott, hol a' min-
den jónak kutfeje birattatik. Az igazak
közönségeffen mondhattyák magok felől,
hogy velek vagyon az Ur: de Téged, oh
Mária! fokkal fölségeffebb jelenlétével, és
különös kegyelmével gazdagit. Veled van
a' magafságbéli Atya Isten, kinek ereje té-
ged környül vett, és meg árnyékozott.
Veled van a' Fiu Isten, ki a' te tisztasá-
gos mihedben testet vett fel magára, és
tüled születtetett. Veled van a' Sz. Lé-
lek, ki te reád az égből le szállott. Ve-
led van az Ur mint az Országoló Fejede-
lem maga Királyi Székiben, mint a' Vö-
legény maga kedves mátkájával, és örök-
ké veled marad. Kérlek! nyerd ki szá-
momra is, hogy hathatós Szent malasz-
tyá-

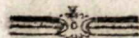

tyával legyen én velem is az Ur; el hiszem minden jókkal bővelkedni, és semmi gonosztul nem fog félni az én Lelkem, ha velem léfzen az Ur.

Te vagy áldott az Afzfzonyi állatok között.

Méltán áldotnak mondatik Mária, ki számtolan ezer Afzfzonyok közül megkedveltetett, és Isteni Anyaságra valósfztatott az Egek Királyátul. Méltán áldott vagy Mária! ki fok régi ohajtozó foházkodásokkal kívántottál, hofzfu üdökig várottattál, és több Profétáknak jövendöléfi-vel előre hirdettettél. Áldott vagy, ki az Afzfzonyi rendel közönséges átok alá nem vettettél. Te kívülled Évának minden Leányai, ha nemzenek, és magzatokat szülnek, nagy fájdalomakat, fforongatáfokat kell nekik fzenvedni, és testekben motskoltatnak, s-tifztulásra fzüükségek vagyon-

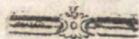
ha

ha magtalanok fzmorkodnak, s-nem kedveltetnek: Te fem gyümöltstelen nem maradtál, fem fzüzfsegedet el nem vesztetted, fem fzüléfedben fájdolmakat nem fzenvedtél, testtedben is tifztán maradtál, és így Éva Anyánkra adatott átok te bened áldásra fordittatott.

Ádám vétke miatt a' föld is megátkoztatott az Istentül, úgy, hogy a' fárod-ságos verötekes munka után is gyakorta tiüskét, és bojtorjánt terem. Te vagy Mária! el valósfztott, és meg áldott eleven föld, ki a' magafsfgbélinek tsudálotos munkája által az örök életnek gyümöltstét termetted, és hoztád e' Világra a' Kristus Jézust, kiben lelki tapláláfunkra a' régi Izraeliták mannájánál jobb izü, s-édesfeledeleket találhotunk.

Áldott vagy Mária! mert olyan Fiúnak Annya, kiben meg áldottatnak minden népek, és innéd téged is méltán áldot-

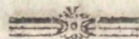

dotnak mondanak, hirdetnek a' Nemzet-
ségek; mert nagy dolgokat tselekedett ve-
led a' ki hatalmas. Ennek a' Hatalmasnak
munkája vala, hogy mihedbe fogadtál, de
tefti kívánság nélkül; terhben estél, de
nem terheltettél; Fiat szültél, de Férfiat
nem ismertél; annak a' Fiunak Annyá-
vát lettél pedig, kinek igaz Attya az Isten.
Ezeket vizsgálván, szereztedtől tiszteleted-
től el pártolt gonosz keresztény ember
volna, ki Téged áldottnak nem mondana.

És áldott a' te méhednek gyü-
möltse Jézus.

Nem tsak áldott Mária Méhének gyü-
möltse az Üdvözítő Jézus, hanem ő egye-
dül maga minden áldásfoknak adakozó, és
osztogató Ura, kinek tsak Szent Neve
említésére is méltó, hogy mind az ég-
ben, mind a' földön lakók térden hajtsa-
nak, méltó, hogy valamint a' te Lelked

oh

oh Szent Szüz ötet áldgya magasztallya,
ugy mi is áldgyuk, ditsérjük, és magasz-
tallyuk.

Éva Anyánk a' halálnak gyümölsét
ette a' földi Paraditsomban, és véle együtt
mi is a' halálnak főjtós törébe estünk, és
meg folytattunk.

Te oh Szüz Anyánk! olly drága gyü-
mölsöt hoztál e' Világra, mellynek evése
által fel támodunk, és örök életet nye-
rünk. Oh áldott Gyümöls! és áldott a'
Méh is, mellyben ez a' gyümöls termett.

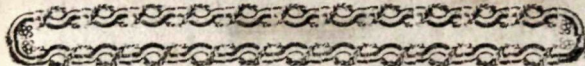
Evvel a' gyümölsel tápláltotnak oda
fel az egekben az örökké tartó ditsőség-
nek asztalánál az Angyalok minden Szen-
tekkal, és üdvözült Lelkekkel együtt:
de Te azok között oh Mária! leg főbb
örvendezéssel vendégeskedel; mert Lel-
ked kívánsága meg elégittésére Szent Mé-
hednek gyümöltse édeségét, és az örök
gyönyörűségnek minden szomjúságot el-

oltó

oltó vizét bővebben kőstolgotod. Mi fze-
gény szükölködő emberek ezen mennyei
terétett, és az örök életnek eledelével
meg rakott asztalhoz e' földi nyomoru-
ságnak völgyéből csak homályban, tükör
által az igaz hittől világosított Sze-
mekkel távulról tekingetünk föl, kívánván
éhező, és szomjuhozó lelkünknek élel-
mére, azon mennyei eledeleknek morfa-
lékiban részesülni; azért tökéletes buzgo-
sággal esedezünk előtted oh Nagy Asz-
fzonyunk Mária! és könyörgünk, nyerj
az Istentől számunkra hathatós malasztot,
melly által ugy éljünk itt a' földön Szarán-
dokoskodásunk napjaiban, az Oltári Szent-
ségnek Asztalán a' te méhednek gyümöl-
tsével az áldott Krisztus Jézus testével, és
vérével, hogy valaha holtunk után ugyan
azon gyümöltsel tápláltozzunk a' boldog
örökké valóságban. Amen.

Az

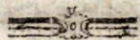
*Az Ember, és Krisztus között való Be-
szélgetés, mellyben jó mód, 's-üdvös-
séges oktatás adatik előnkbe, mikép-
pen köllesek hasznossan tisztelni a'
Szenteket.*

Szóll az Ember.

OH melly kedvessek, és kívánatosfak,
Erőknek Ura Istene! a' te hajlékid,
el lankad, és el ájul az én Lelkem a' te
pitvaridnak elmélkedésiben; mert mikor
Váloftottidnak boldogságát vizsgálom, kik
most veled egygyütt örvendeznek a' te or-
szágodban, és a' gyönyörűségnek pataki-
val itattatnak, az én Lelkem is epedve
szomjuhozik te hozzád Uram Istenem!
mint eleven kutforráshoz; mert unalmas
itt nékem e' földi nyomorúságokkal fáj-

B

dol.

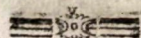

dolmakkal terheltetett, és fok kísértetektől környül vitetett élet. Vallyon ki ad nekem tollakat mint a' galambnak, hogy repülheflek a' kívánt nyugalomnak helyére? Jobb Uram a' te Pitvaridban egy nap a' földi ezer napoknál. Én szereztsétlen Ember! ki szabadit meg engem a' halálnak testébül? nagyon kívánczom el oszlani, és te hozzád jutni én Krisztusom! oh melly boldogok, kik a' te Házaodban laknak Uram! és téged örökké ditsérnek.

Felel Krisztus.

Légy még Ember kevés várokozással, és hogy el tévölödés nélkül bátorságossan járhol, keresd fel előbb az utat, mellyen a' Szentek, és az én jó barátim a' ditsőségbe jutottak. Vigyázz azoknak nyomdokira, ha a' boldog életnek keresésére, és el nyeresére akarsz indulni.

Kik-

Kiknek jutalmia nyerefsége előtted oly kedves, és örvendetes, azoknak munkáját, és bajvivását meg ne vessled. Tudgyad azt, hogy senki még nem koronáztatik, ha tsak igazán, 's-győződelmessen nem hartzol. Mindenik Szentnek, sőt nekem magamnak is, szükséges volt e' világon munkálkodni, és szenvedni, 's-ugy menni bé a' mennyei ditsőségbe. Valamint te, úgy az én Válofstottaim is a' testi nyomoruságok, késértetek, és szenvedések között inkább kívánták a' jó halált, mintsem a' testi hoszfzaffabb életet: de mivel az én szovaimbul, és példaimbul meg tanulták, és el hitték, hogy Mennyeknek országa erőszakot kíván, és az erőszakoskák ragadgyák el azt, örömeft türtek, szenvedtek, várokoztak. Azért ne tsudáliad, hogy azokat a' kimondhatatlan Jókat, mellyeket az engem szerezőknek számára készitettem, nem más-

B 2

nak

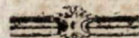

nak, hanem hiven, és szorgalmatossan munkálkodóknak ösztogatom.

Siralom völgyében vagy ugyan nyomorult Ember! a' hová téged első Atyádnak vétke, és talám a' magad gonofzsága még mélyebben le taszított, de ne félj, csak igyekezzél szivedben készített alkalmas graditsokon (mint az én Szenteim tselekedtek) az ég felé lépegetni, én te oltalmazód veled léfzek utazásodban, meg erősitlek, és áldást adok reád, hogy egyik erköltsrül a' másikra juthass, és az én valószítottimmal együtt valaha meg láthoffad Sionban az Istenek Istenét, és az én Házomnak bővségében részesülhefs.

Szóll az Ember.

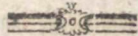
Boldog Ember, kit te oktatfz Uram, és a' te Szent Törvényedre tanítod ötet. Kérlek taníts meg engem a' te akaratomnak végben vitelére; ime kéfz vagyok a' téged

téged félők közé magamat adni, és parantsolatidnak utain azokkal együtt járni.

Felel Kriftus.

Az én akaratom a' te igazuláfordra, és meg szentelésedre tzelez, igyekezzél Szent lenni, mert én Szent vagyok, kitől minden mennyei Szentek magok szentségét vették. Tehetném én magamat egyedül elődbe ösztönözö eleven például a' szentségre vezető tökéletességek meg szerzésére; mert én vagyok az út, igazság, és élet, 's-én kivülem nints üdvöztség, de talán azt mondanád: nem tsuda, hogy az én tselekedetemben olly nagy tökéletesség tálatatik; mivel én bennem vala az emberséggel öfzve kaptsoltatott Istenségnek egész ereje, 's-telylefsége: te benned pedig az erőtlenség, és a' meg romlott természetnek rofzra indító hajlandósága uralkodik; azért hogy

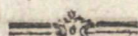
ne mentegethessed magadat? Igen hasznos léfzen néked az én Válofztottaimnak ditséretes tselekedeteikre is tekintened, kik ámbár hozzád hasonló gyarló testben voltak e' földön, mégis az én malasztom által a' világ, test, és ördög ellen győzedelmeskedtek, nem a' test indulati, és kívánsága fzeréért éltek, hanem üdvöséges gyűlölséggel vífeltetvén Lelkeikhez, azokat az üdvöségre, mellyben most vígadnak, meg őrizték.

I.

A' Szentek ditséréte.

Gyakran olvassad, és halgassad tehát a' Szentek élete Historiáját, ahitatos elmélkedéssel tsudáljad azoknak tselekedetit, és erköltsiket, ugymint az el kezdett joban állhatatosságokat, békefséges türesöket, erőfségöket, magasztaljad azokban a' tisztaságot, böjtölést, az engedelmefséget,

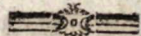
az

az egész világnak meg vetését. De vedd észre, hogy valahány tökéletelséget, erköltsöt azokban találsz, az én hatalmamnak, és jóságomnak annyi tsudáit hirdeted. Azért, ha akarod az én ditsöfségemben velem uralkodó Szenteket, vagy azok közül válofztott Patronusidat tisztelni, és kívánod, hogy azok előtt kedves legyen hozzájok való folyamodásod, főképpen ditsérjed az Istent hálaadással, hogy őket el válofztotta, hogy nékik kegyelmet malasztot adott, hogy őket a' fok gonofz alkalmatofságok, kísértetek, veszedelmek között végig meg oltalmazta, és most mennyekben ditsöiti. Kötelefséged tovább az illetén elmélkedésben hálát adni az Istennek, hogy téged is a' maga Szentinek e' földön hagyott példáival ébreszget, és int a' lelki ellenségek ellen való bajvívásra, állhatatos pálya futásra, és a' fel tett mennyei ajándéknak el nyérésére.

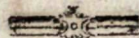
B 4

Ha

Ha ilyen értelemben ditséred, és tiszteled a' Szenteket, meg nem sérted az én ditsőtségemet; mert nem ditsérheted azoknak erköltsit, tselekedetit az én ditséretem nélkül, én tölem nyerték az erőt, tehetséget magok jó tselekedeteiknek végbe vitelére. A' Szenteknek ditsérete tehát én reám, mint minden malasztoknak osztogató Urára, hárámlik; én vagyok a' szóló tö, ők pedig a' szóló veszfők, nem is hozhattak volna gyümölsöt, ha csak én bennem nem maradtak volna. Innéd következik, hogy midőn ő nekik az ő béreket meg adom, nem annyira az ő érdemiket, mint sem a' magam ajándikimat koronázom. Ezt magok is a' Szentek meg ismervén, semmit sem tulajdonítottak magoknak, és ámbár minden jókat tselekedtek, még sem ditsékedtek, hanem minden ditséretet, és ditsőtséget az én nevemnek tulajdonítottak,

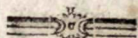
ma-

magokat haszontalan szolgálknak lenni mondták. Köveffed azoknak példáját, úgy igazán, és hasznoflan fogod ditsérni a' Szenteket, és a' Szentekben az Istent.

Szóll az Ember.

Nékem pedig igen tiszteletesek a' te Barátid Isten! igen meg erősödött az ő Fejedelemségök; mert ki ditsérheti méltán a' te Szenteidet, kiknek fölséges ditsőtsége nézése meg erőtlentit, 's-meg homályosítja az én fzeimeim látását; mert úgy fényeskednek előtted, mint a' fejünk fölött ragyogó nap, és a' ditsőtségnek annyi fugárral világoskodnak, mennyi tflilagokkal az ég tündöklük. Bizonyyára tsudálatos vagy Uram a' te Szenteidben! Ditsérem, és magasztalom, Istenem! a' te véghetetlen jóságodat, mellyel meg előztetted őket, a' te édefségednek áldáfiival,

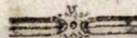
drága kövekkel, ditsőséggel, és tisztelettel ékesítettett koronát tettél fejökre.

II.

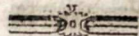
A Szenteknek segítségül hívása.

Felel Kríztus.

A' Szenteknek ditséretihez, és tiszteletihez járul az is, ha az Emberektől szükségek idején segítségül hivattnak. Igaz ugyan, hogy csak én tölem adatik a' segítség, és nem is találhatik sehol üdvösség, hanem egyedül az én Nevemben. Mindazonáltal segítőknak lehet nevezni a' Szenteket annyibul, mivel én az elválóztottimnak kérésére igen hajlandó vagyok, és azoknak, az ő hozzájuk mint válóztott Közbenjáróikhoz folyamodó, 's-szükölködő emberekért előmbé nyújtott esedezéseket, könyörgéseket bé venni, és malasztimat bőven szoktam osztogat-

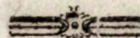
gatni. Olvashadd, Moyfesnek, és más Igazaknak, 's Prófétáknak nálotok lévő szent könyveikben, mennyi tudálatos dolgokat tselekedtem még a' földön élő Szenteimnek könyörgésekre: hányszor állították meg azok hozzám botsátott áhítatos esedező kiáltásokkal a' bűnösök ostorozására ki nyújtott kezemet? azoknak kérésit, közbenjárását tekintvén sokszor egézf Népek, Városok, Tartományok ellen már ki szabott büntetést el töröltem. Ha annyit ért nálom az igazaknak könyörgése midőn közöttetek gyarló testben éltek, mennyivel inkább többet nyerhetnek most tölem, minekutánna a' tsalárd világbul, romlandó testnek tömlőtzebüil, és a' meg vesztegetett természetnek indulatibul ki költöztek, a' mennyei örökséget meg nyerték, és engem színrül színré látnak, 's-velem együtt örvendeznek? El hídgyed Ember! nem felejtkeztek

tek el rolatok az én Szenteim; mert az én felső győzedelmes Országom, és a' földön vitézkedő Anya-Szent-Egyházom a' fzeretnek arany lántzával, és a' Szenteknek egyféségivel el ofzolhatatlanul öfzve van kaptsolva, melly fzeretettől indittatván minden üdvösleges lelki 's-testi jókat, és minden károktul vefzedelmektől meg menekedést néktek kívánnak.

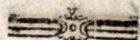
Arrul fe kitelkedgyél, hogy a' Szentek láttyák onnéd föllül a' ti fzükségteket, nyomoruságtokat, kik közül fokakat még a' földön is olly tsudálotos világossággal ditsöittem, mellyel az egész világ fzeme elől el rejtetett titkokat, és hofzfzu idők után következendő dolgokat is meg láttak, 's-előre azoknak bé tellyefedését hirdették; most fem fofztatnak meg a' testi fzemeknek természetit föllül halladó látástul, hanem inkább az el enyé-

fzel-

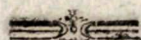
fzelhetetlen mennyei világofságnak fényféségivel ditsöittetvén világoflabban látnak titeket, és a' ti fzükölködésteket, mint fem ti magatok. Ők már az állandós boldogságnak, és üdvöségnek partyán vannak, ti pedig a' világon, mint valami vefzedelmes tengeren, a' fokféle kísértetek habjai 's-fzelei között fel 's-alá hanyottatok, és így valahányfzor hozzájok folyamodtok, mind annyifzor könyörülnek rajtatok, irgalmafságom Tronuffa elejbe borulván, hogy kárt ne valljatok, vagy lelki hajótörést ne fzenvedgyetek, fzámostokra fegitséget, és oltalmat kérnek tőlem, meg is halgatom könyörgésöket, tsak a' ti áhitatofságtok egygyezzen azoknak kéréfivel. Ezekből értheted, melly hafznos legyen a' Szenteket fegitségül hívni.

Szól

Szóll az Ember.

Méznél édessebbek Uram ezek a' te biztató beszédid. Én nékem nyomorultt Embernek olyan szükségem van, melyben magamhoz hasonló szükségben lévő Emberektől segítséget nem várhatok, a' te szent színed előtt pedig vitkeimnek rutsága miatt eddig félttem, 's-rettegtem meg jelenni; hanem most édes szovaidal bátorítottam a' te Szenteidnek árnyéka alatt hozzád járulni, hogy azoknak érdeme, és könyörgése által töled, a' mit kérek, könnyebben meg nyerhessem. Oh! vajha részes lehetnék, a' téged felőknek, és parantsolatid meg-örzőinek nyereségében!

III.

A' Szentek nyomdoki követése.

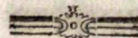
Felel Kríftus.

Jól gondolkodol Ember, de azt adom itt értéfredre, hogy hafzontalan ditséred a' Szenteket, és hozzájuk való folyamodással segítséget sem nyerhetsz, ha tsak azoknak tökéletessége példáját, mennyire a' te kötelelségedet illeti, nem követed. Az én Szenteimnek élete módgya a' te halandó életed üdvösséges folytatásának vezető finorja. Minnyájon egy boldog tzelra kívánczok jutni a' Szentekkel egygyltt. Miért nem jártok tehát azoknak utain? Kivánnjátok az halhatatlan életet meg nyerni, azonban, olyan uton jártok, mely az örök halálnak torkába vezet. Vannak fókán, kik az Evangyeliumi dus-Gazdaggal biborba bárfonba öltözve esznek,

nek, ifznak, vendégeskednek, és minden tilalmas testi gyönyörűségekben töltik életüket, mégis Lázárnak fzerentsés halálát merik magoknak ígérni. Utolsó napjaikban fel találni akarják, a' mit egész életükben nem kerestek; az én hiv napi munkáimmal, kik fárodva izzadva dolgoztak fölömbe, egyeránt várják a' napi bért, noha henyélve haszontalanul játékokban, aluvásban vesztegetik idejüket; akarnak aratni, a' hol nem vetettek. Minden kintseit ugyan én reám bizta menyei Szent Atyám, de úgy, hogy tsak a' jó munkásoknak osztogassam; mert írásban is előtökbe adatott, hogy a' mit vet az Ember, azt fogja aratni. Ha az hivságoknak magvát veti testébe, a' rothadásnak bűdösségit arattya testébül; ha pedig az Isten ígéjének magvát veti 's-neveli lelkébe, abból az örök életet arathatja.

Néze

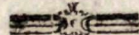
Nézzed, oh Ember! az én szorgalmatos munkáimat, kikben igaz hit, és tökéletesség fényeskedett, és szemeffen vizsgál meg mit miveltek? Azok hidegben melegben, éhségben, szomjúságban, meztelenségben, bűjtölésben, imádságban, ahi-tatos elmélkedésekben a' fok üldözések, káromlások között is meg szűnés nélkül szolgáltak nékem, testeket öldöklöttek, kerülték a' rossz alkalmatosságokat. Ezekkel, és más joságos tselekedetekkel, és éjjeli, 's-nappali vigyázással min tannyi lelki fegyverekkel oltalmazták magokat a' kísértetek, és a' gonosz kívánságok vágyodási ellen. Vesd öszve ezeknek munkájával a' te tselekedeteidet, és magadról tégy ítéletet, mit érdemlepsz.

Szól az Ember.

Szigyennel borított ortzával kell megvallanom Uram Istenem, hogy igen mesz-

C

fze

íze távoztam a' te Szenteidnek nyomdo-
kitul, és a' régi Tékozló Fiuhoz hasonló
érdemetlen Fijává lettem a' te Anya-
Szent-Egyházodnak. Jaj! hogyan merjek
meg jelenni a' te szívetetedtől lángadozó,
és parantsolatidat végbe vivő Igazaknak
gyülekezetiben, kik félve rettegve mun-
kálkodtak magok üdvössége keresésében.
Ez még a' leg jobb tselekedetit sem
merte érdemesnek mondani; a' másók öl-
döklötte kinozta testét, és az Isteni szol-
gálat igája alá vetette, attul tartván,
hogy ne talán midőn másokat tanít, ma-
ga töled meg vettefsék. Amaz noha még
Annya mihében meg szenteltetett, hogy
ártatlanságát könnyebben meg oltalmaz-
hassa, az Emberek tárfolságát el hagyván
a' kietlen pufztába vette lakását; egye-
bekben olly nagy vala a' buzgóság, hogy
bőjtölésben, imádságban egész életeket
az Isten szolgálottyára fel áldozták. Oh

melly

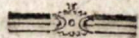
melly tsudálotoffak, és gyümöltsoffek vol-
tak Uram malasztid a' te Szenteidben!

Felel Kríztus.

Meg valván a' te érdemetlenségedet;
nem ok nélkül tsudálkozol az én Szen-
teimnek ditsőtségén, és méltán ditséred,
hirdeted azokban az én jó teteményimet.
Ime ezek az én Szenteim te hozzád ha-
sonló Emberek voltak, érzékenyek, gyar-
lók, halandók, sem erősségek atzélós vas-
bul, sem testek rézből nem alkottatott,
nyavalákkal, valamint te, körülül vetettek.
Azok is valamint te magok elméjével
ellenkező gonosz roszsz törvényt éreztek
testi tagjaikban. A' világtul keményen
ostromoltattak, a' pokolbéli Sátán még dű-
hössebb készülettel fel fegyverkezett azok
ellen, mint sem te ellened. Még is néz-
zed, melly bátran, 's-erőssen állottak az
hartzban. Annyira tudnia illik ösztönöz-

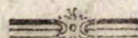
C 2

te,

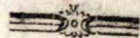

te, bátorította őket az én fzeretetem, hogy csak nékem tethetnének, készek voltak étlen, szomjuan, nyughatatlansággal, álom szakadással, parantsolatim, 's-tetézsem utáin fárodhatatlanul jární. Ezekrűl mondatik, hogy nagy háborúságbul jöttek hozzám, mellyben vitézűl hartzoltak az én nevemért, és az igaz hitnek oltalmazásáért, kik közűl némelleyek tsűfoláfokat, vereségeket, fogságokat, tömlötözéseket fzenvedtek; mások meg köveztettek, kardal vágottattak, ölettettek. Mind ezen fanyaruságokra, kinokra, öldöklésekre vigan adták magokat, hogy az örök ditsőfséget el nyerhesék, mellyért néked egy kevelsé hoszfzaffabb imádság, ritkább böjtölés, vagy gyöngébb testi fnyargatás igen alkalmatlannak látfzik lenni.

Kérdezzed az én Apostolomat Pált, restellette e', meg unta e' a' fárodságos, munkákat, mellyeket én érettem végbe vitt?

vitt? midőn testét öldöklötte, és szolgálot alá hódította, midőn háromszor meg veszfzöztetett, midőn a' földön, és tengeren fok veszedelmeken által ment, mikor minden Tárfainál többet dolgozott, midőn a' sátánnak Angyalátul (ugymint a' testnek öfztönétűl) az én engedelmembűl, de az ő javára meg pofosztatott? sőt vallja maga felől: hogy nem unta, nem restellette, sőt örvendezett minden fárod-ságiban; mert a' következő boldogságnak reménysége munkáinak terhet könnyebbitette, és fzenvedéfinek fájdalmit enyhítette. El hitte tudniillik, hogy nem méltók a' mostani időnek fzenvedéfi a' következő ditsőfségre; mert az, a' mi most a' ti háboruságtokban egy fzem-pillantáfíg való, és könnyű, fölötte igen fő módon a' ditsőfségnek örökké való nagy voltát fzerzi ti bennetek. Ez a' nagy hite, 's-erős reménysége tette Pált

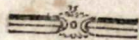

olly állandósá a' munkákban, 's-háborúsá-
gai között való fzenvedésben, hogy ötet
fem az éhség, fzmjuság, fem a' mezi-
telenség, fem üldözés, fem a' hálál, fem
valami teremtetett állot el nem valószthat-
ta az én fzeretetemtül, hanem állandóffan
jó hartzot hartzolt, a' futást el végezte,
hitét meg tartotta, végezetre az igafság-
nak koronáját, mellyet fzmára el kifzi-
tettem, meg nyerte.

Nem külömben a' többi Szenteim
közül fem találz egyet is, ki meg bánta
volna, hogy a' lelki dolgokban nyugha-
tatlan fárodzott, fzenvedett; mert ámbár
minnyájan könyvhullatásban vetettek is,
most vigadva aratnak. Előbb a' földön
zurzavaros félelmes háborodáfok özön áro-
dáfiban hozzám hatott firalmas könyörgő
kiáltozáfok között rövid ideig hajóztak:
de már most az örök nyugalomnak
partyára érkeztek, a' hol el törlöm fze-
meik-

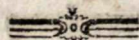
meikről a' könyhullatást, és a' hol nem
lészen többé firás, fzmoru kiáltozás, fem
fájdalom. Ha olly nagy buzgósággal fzol-
gáltok nékem az én Szenteim, mit adfz
te a' te Uradnak Istenednek mind azo-
kért, mellyeket attul vettél? Te, valamint
a' Szentek az én képemre hasonlatofsá-
gomra teremtetted; te valamint azok a'
mennyei örökségnek el nyerésére, 's-bi-
rására hívattatol; ébrefzfzen inditson, bá-
toritson tehát tégedet is a' munkára, fá-
rodságra, és lelked ellenségi ellen való
győzödelmes bajvivásra a' Szenteknek pél-
dája, kiknek valaha tárfofságába jutni, és
nyereségekben részesülni kívánfz. Vedd
kezedbe a' nyomoruságoknak, fzenvedé-
seknek poharát, mellybül a' Szentek ittak,
és békefséges türéffal koftolgaffad a' kefe-
rü tsöppöket.

Szól az Ember.

En nyomorúlt ember tsak távulról főháfzkodván álmétkodva magafztalom a' Szenteknek győződelmes hartzolását, őrvendezve emlegetem nyereségeket, példáiktul pedig íbrefztetem a' munkára, és belől elmémben érzem is a' jó indulatot, s-akaratot, de erőt és tehetséget nem talállok tagjaimbán. Emlékezzél Uram az én mivoltomról! nem de nem a' föld párjához, vagy a' fzelőtül hányottatott fzaroz fa levélhez hafonló az én életem? Mit tehetek én erőtlen teremtményed, ha tsak te irgalmas jobb kezedet segítségemre ki nem nyujtod? Te vagy ereje, és koronája Szenteidnek, te együtt munkálkodtál azokkal, tsudálotos, és győződelmes hartzolófokban. Kérlek adgy nékem is erőt, hathatos malafztot, légy velem, és igazgafs minden tselekedetimbén,

ve-

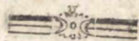
vezefs engem fzent parantsolatidnak utáin, mellyeken az Igazak jártak, és járnak, hogy azoknak nyomdokit követvén a' te Szent Orfzágodba juthaffak, és ott téged a' Szentekkel eggyütt örökké ditsérheffelek imádhoffalak.

Felel Kriřtus.

Légy jó bizodalombán Ember! én az én Szenteimet, főképpen az Apostolokat, MártYROkat igen nagy tsatákra, ütökezekre küldöttem, de te veled gyöngében bánom. A' tökéletes példás életnek folytatására, és annak érdeme, vagy jutalma meg fzerzésére nem fzükségeffek a' kegyetlen rettenetes üldözéfek, te tsak a' kifflebb kísértetekben jó vigyázáffal próbálgoffad, és oltalmazdad magadat, hogy a' nagyobbaknak meg győzősére is alkalmatos lehefs. Az Apostolok ugyan mindeneket el hagyván engem követtek: tö-

D

led,

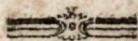
led, hogy jovaiddal, mellyekkel talán bővelkedel, nem kívánom meg fosztásdál, hanem szivedet, 's-telhetetlen kívánságodat azokhoz ne ragaszkod. A' Márttyrok érettem, és az én Szent Törvényeimért véreket ontani, és minden kinokra 's-halálra magokat adni kézfek voltak: te néked nem mondom, hogy kizoztasd magadat a' kegyetlen Tyrannus által, vagy hogy véreidet életedet áldozd fel érettem; hanem a' te mindennapi ellenséged ellen vigyázó ör állással oltalmazd lelkedet: azaz testi érzékenségedet, 's-azoknak gonosz vágyódását zabolázd meg, tagadd meg magadat, légy békeféliges tüdő, alázatos, fzelid, és másoknak bal eseten fzanokodo: tégy fzádra őrizetet, kerteld bé füleidet tüskékkel, fordítsd el fzeimidet az ártalmas hívságoknak látásátul, ofztogaffad kenyeredet az éhezőknek.

Nem

Nem mentheted magadat, hogy ezekre, és ezekhez hafonló jóféligos tselekedeteknek végbe vitelére erőd, és tehetséged nem volna, tsak akaratom járulljon hozzá. Ha az Afzfzonyi nemből fok ezer gyöngé Szüizek a' világi hívságot, a' testnek ofztönét, az ördögnek kísértetét le tapodhatták, ha a' Tyrannusoknak kizó eszközeit meg gyözhatték, és az én kerestem záfzloja alatt testeknek lelkeknek tisztaságát meg tarthatták: te nem adhatod e' magadat fzolgalotomban híven el járó Igazaim közé? talám azt véled, hogy ha testedet kenyezteted, 's-kivánságának engedelmeskedel is, könnyen bé jöhetfz az én országomba? nagyon híbáfz, és meg tsalattatol reménységedben; mert a' Szentek lakó helyére semmi motok, vagy tisztátalanság bé nem botsáttottik. Azért kelj fel mély álmodból ember! meg világoftlak téged, és el igazitlak az

üdvöf-

üdvösség uttyára, tsak te engedelmes-
kedjél: nem rövidült meg az én segítő
kezem, mellyel valamint Válofztottimat
szarándokoskodó utazásikban vezérlettem,
úgy téged is gyámolítani foglak. Az
alatt a' Szenteket buzgón tiszteljed, di-
tsérjed, gyakorta segítségül hívjad, és
példáikat szorgalmatoſſan köveſſed. Én
valamint azoknak, úgy néked is igen
nagy béred, és jutalmad léfzek.

